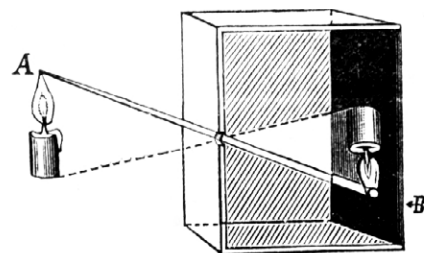

MIHÁLYI JÓZSEF

1889. január 27-én született Mihályi József precíziós műszerész, akinek nevéhez több forradalmi jelentőségű fényképezési műszaki újítás fűződik.

Ma már mindannyiunk számára teljesen magától értendő dolog, hogy egy-egy jelentősebb eseményt, szép tájat, mókás pillanatot megörökítünk fényképezőgépünkkel. Persze ez nem volt mindig így.

A mai fényképezőgépek őse, a camera obscura. Ez lényegében egy sötét doboz, amelybe a fény egy lyukon keresztül jut be, így jelenik meg – szemben a belső oldalfalon – a külvilág színes, fordított állású képe. Elsőként Joseph Nicéphore Niépce készített az 1820-as évek végén camera obscurájával olyan fényképet, amit tartósan rögzíteni is tudott.

Számtalan tudós, feltaláló találmánya, újítása révén nyerték el a fényképezőgépek a mai alakjukat. A fotóipar Edisonjaként emlegetik a magyar származású precíziós műszerészt, Mihályi Józsefet, akinek nevéhez több forradalmi jelentőségű fényképezési műszaki újítás fűződik.

Mihályi 1889. január 27-én született Apatinban (ez a város ma Szerbia területén található). 1907-ben vándorolt ki Amerikába, három évvel később megházasodott, Amelia Mildred Kellnert vette feleségül.

St. Louisban, a Wisser Műszergyárban helyezkedett el, ott dolgozta ki első újítását, a mélyrovátkolt forgatógomb terveit. A különböző műszerek beállítógombjait szélesebb barázdákkal látta el, ezzel biztosítva azok precízebb használatát. A mélyrovátkolt forgatógombok később a legtöbb fényképezőgép alapalkatrészévé váltak.

1917-ben alkotta meg a távcső gyújtótávolság-növelő toldalékát. A fényképezőgép-objektív előtétet (vagy konvertert) ma is használók számára lehet ismerős ez a szerkezet.

1920-ban a haditengerészet megbízásából tervezte meg világhírű találmányát. Feladata az volt, hogy fejlessze ki a fényképezőgép lehető legpontosabb élességállítását. Ezt egy nagyítóval ellátott toldalékkal oldotta meg, melyet a gép harmonikás kihuzatához rögzített. Ezen nagyító segítségével a fényképezőt használó magát a keletkező képet szemlélve állíthatta be az élességet. Rabul ejtette ez a témakör és fő érdeklődési területe ezután az élesre állítás-távolságmérés, az automatikus expozíció, a zárszerkezetek, és a filmkezelés-filmtovábbítás lett.

1923-ban került a Kodakhoz, ahol több mint 30 évig dolgozott. A cég vezetése – elismerve zsenialitását – szabad kezet adott neki, kedvére kísérletezhetett, próbálkozhatott újításokkal. Főmérnöknek, majd főellenőrnek nevezték ki a Kodaknál, emellett a fejlesztési terület főfelügyelője is volt. Az általa alkotott fényképezőgépek közül a Kodak Super Six-20 és az Ektra fototechnikai mérföldkőnek számít.

A Kodak Super Six-20 létrehozásakor, 1938-ban Risdorfer Ödön szabadalmait egyesítette Mihályi a sajátjaival. Forradalmi újítást vitt véghez: ez a gép az első, amely automatikus exponálást tett lehetővé. A gép drága volt, kevés készült belőle, és sok hibája volt, gyakran vitték vissza javításra, így a „bumeráng”csúfnevet kapta.

1941-ben dobták piacra az Ektra nevű fényképezőgépet. Különlegessége, hogy elsőként tartalmazott a cserélhető filmtartó hátlapokon kívül élesre állító hátlapot, motoros filmtovábbító hátlapot, valamint közelfényképező távmérő-kereső feltétet.

1943-ban Medalist néven mutatta be utolsó komplett fényképezőgép-konstrukcióját, a Super Six-20 továbbfejlesztett változatát.

Az 1940-es évek végére, az 50-es évek elejére kialakult az Egyesült Államokban gyártott és forgalmazott fényképezőgépek szerkezetében és külső megjelenésében a jellegzetes Mihályi-stílus. Ilyen gép például az Agilux Agiflash, az Argus 21 és C-44, a Vokar. Munkássága elején Walter Dorwin Teague ipari formatervezővel dolgozott együtt, többek között ő tervezte ez egyik legszebb fényképezőgépnek kikiáltott Bantam Specialt, mely műszaki megoldásai szintén Mihályi nevéhez fűződnek.

Mihályi József találmányai továbbfejlesztésével nyugdíjas éveiben sem hagyott fel. 1978. szeptember 11-én halt meg Rochesterben.

Ha szeretnél többet tudni a fotográfia történetéről, nézd meg a Duna TV rövidfilmjét!
<https://www.youtube.com/watch?v=U9ChqHraoJk>

Források:

http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/201404/mihalji-evfordulo?PHPSESSID=fd847ec86357fc66866c304239d76ac4

<http://tudosnapar.kfki.hu/localhost/egyen.php?namenev=mihalji&nev5=Mih%E1lyi+J%F3zsef>

http://inphoto.blog.hu/2011/12/26/magyarok_fototechnikai_talalmanyok_mihalji_jozsef

<http://mlzphoto.hu/2015/08/04/a-fenykepezogepek-es-a-fotografia-legfontosabb-merfoldkovei/>